

LAITILAN KAUPUNGINVALTUUSTON PÄÄTÖS 23.10.2023 § 66, KOLSA-JUVANSUON TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA

1 Tausta ja yhteenveto

Abo Wind Oy suunnittelee Laitilan kaupungin ja Mynämäen kunnan alueille sijoittuvaa 11 tuulivoimalasta koostuvaa Kolsa-Juvansuon tuulivoimahanketta. Hankealue käsittää Laitilan kaupungin Kolsan ja Mynämäen kunnan Juvansuon alueet. Siltä osin kuin Kolsa-Juvansuon tuulivoimahanke sijoittuu Laitilan kaupungin alueelle, Laitilan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hanketta koskevan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, ”MRL”) 77 a §:ssä tarkoitetun tuulivoimayleiskaavan päätöksellään 23.10.2023 § 66 ”Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaava, hyväksymisvaihe”. Laitilan kaupunginvaltuuston hyväksymä kaavaratkaisu mahdollistaisi 4 tuulivoimalan rakentamisen Laitilan kaupunkiin.

Ryhmä yksityishenkilöitä on 1.12.2023 valittanut Laitilan kaupunginvaltuuston päätöksestä Turun hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmässä muutoksenhakijat vaativat, että i) Laitilan kaupunginvaltuuston päätös 23.10.2023 § 66 ja sillä hyväksytty Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaava kumotaan muun muassa MRL:n, luonnonsuojelulain (9/2023) sekä hallintolain (434/2003) vastaisena, ii) kaavan täytäntöönpano kielletään, kunnes osayleiskaavan hyväksymispäätös saa lainvoiman, ja iii) lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 95 §:n nojalla Laitilan kaupunki veloitetaan korvaamaan muutoksenhakijoille kyseessä olevasta valitusasiasta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti laillisine korkoineen.

Laitilan kaupunginhallitus on vastaanottanut Turun hallinto-oikeuden 29.12.2023 päivätyn lausuntopyynnön liitteineen. Perekhyttyään muutoksenhakijoiden valitukseen, Laitilan kaupunki toteaa asiassa lausuntonaan, että valituksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden nojalla Turun hallinto-oikeuden tulisi kumota muutoksenhaun kohteena oleva Laitilan kaupunginvaltuuston päätös 23.10.2023 § 66. Turun hallinto-oikeuden tulee siten Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan hylätä muutoksenhakijoiden valitus ja pysyttää Laitilan kaupunginvaltuuston päätös 23.10.2023 § 66 Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymisestä voimassa.

2 Lausunto

2.1 Osayleiskaava perustuu MRL 9 §:ssä tarkoitettuihin riittäviin selvityksiin

Muutoksenhakijat esittävät Turun hallinto-oikeudelle tekemänsä valituksen pääasiallisena perusteena, että Laitilan kaupunginvaltuuston päätöksellä 23.10.2023 § 66 hyväksytty Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaava ei perustu MRL 9 §:ssä tarkoitettuihin riittäviin selvityksiin. Muutoksenhakijoiden näkemyksen mukaan selvitykset ovat puutteellisia muun muassa luontoarvojen, susiin ja linnustoon kohdistuvien vaikutusten, maisemavaikutusten, meluvaikutusten ja kiinteistöjen käyttöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin suhteen. Lisäksi muutoksenhakijat esittävät valituksessaan, että hankkeen YVA-menettelyn yhteysviranomaisena toimivan Varsinais-

Suomen ELY-keskuksen YVA-selostuksesta antamassa perustellussa päätelmässä mainittuja Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen vaikutusten arviointiin liittyviä seikkoja ei ole otettu lainsäädännön edellyttämällä tavalla huomioon eikä vaikutusten arviointia ole täydennetty ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla. Muutoksenhakijat esittävät valituksessaan johtopäätöksenä, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavojen laadinnan yhteydessä laaditut selvitykset ovat sillä tavalla puutteellisia, että tehtyjen selvitysten perusteella asiassa ei ole edellytyksiä arvioida, täyttääkö Laitilan kaupunginvaltuuston hyväksymä Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaava MRL 39 §:ssä ja 77 b §:ssä asetetut tuulivoimayleiskaavan sisältövaatimukset.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan muutoksenhakijoiden väitteet selvitysten ja vaikutusarviointien puutteellisuuksista ovat virheellisiä, eikä väitteissä ole otettu huomioon Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tehtyjä ja kaavoitusprosessin edetessä täydennettyjä vaikutusarviointeja. Laitilan kaupunki toteaa selvitysten riittävyyden osalta oikeudellisenä lähtökohtana, että tuulivoimarakentamista suoraan ohjaavan MRL 10 a luvun mukaisen tuulivoimaosayleiskaavan laadinnassa on selvitettävä kaavan toteuttamisen vaikutukset. Vaikutusten selvittämistä koskeva vaatimus perustuu MRL 9 §:ään, jonka mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä on MRL 9 §:n mukaan otettava huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Lisäksi selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (859/1999, ”**MRA**”) 1 §:n mukaan MRL 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. MRA 1 §:ssä edellytetään lisäksi, että selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset muun muassa ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, maa- ja kallioperään, veteen, kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonarvoihin sekä maisemaan.

MRL 9 §:n sanamuoto osoittaa, että velvoite vaikutusten selvittämisestä koskee kaikkea MRL:ssa tarkoitettua kaavoitusta. Koska MRL sisältää hierarkkisen ja eri kaavoitustasoille rakentuvan suunnittelujärjestelmän, kaavahanketta varten laadittavien selvitysten ulottuvuus, laaja-alaisuus ja yksityiskohtaisuus vaihtelevat kuitenkin kysymyksessä olevan kaavahankkeen luonteesta ja suunniteltujen toimintojen vaikutusten merkittävydestä johtuen. Selvitysten riittävyyden oikeudellisessa arvioinnissa tulee ottaa myös huomioon, että MRL 9 §:ssä tarkoitettua selvitysten laatimisvelvollisuutta koskevaa lainkohtaa muutettiin vuonna 2015, jolloin MRL:n esitöiden mukaan tavoitteena oli täsmentää ja selkeyttää kysymystä siitä, miten kaavojen laatimiseen liittyvät selvitykset ja vaikutusarviointit tulee kohdentaa. Tavoitteena MRL 9 §:n muuttamisessa oli, että selvitykset kohdennettaisiin kaavaratkaisujen kannalta olennaisiin ja merkittäviin asioihin tavalla, joka johtaisi kaavoituksen sujuvoittamiseen ja selvityksiin käytettävien resurssien tehokkaaseen kohdentamiseen.

MRL:n mukaisessa järjestelmässä lähtökohtana on myös, että suoritettavien vaikutusarviointien tarkoituksena on MRL 9 §:n mukaisesti selvittää, voidaanko laadittavana olevassa kaavassa osoitettu maankäyttö toteuttaa kaavoituksen kohteena olevalle alueelle, kun asiassa otetaan huomioon tuulivoimayleiskaavan sisällölle MRL:ssa asetetut sisältövaatimukset. Tältä osin lähtökohtana on selvyden vuoksi todettava kuitenkin, että MRL:n mukaan tuulivoimaosayleiskaavan lainmukaisuuden edellytyksenä ei ole, että kaavan toteuttamisesta ei aiheutuisi lainkaan vaikutuksia kaava-alueella taikka sen ympäristössä.

Toisin kuin Turun hallinto-oikeudelle tehdyssä muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on perustunut MRL 9 §:ssä tarkoitettuihin riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin. Laitilan kaupunki toteaa tältä osin, että Laitilan kaupunginhallitus ja Mynämäen kunnanhallitus ovat 12.6.2020 ja 7.9.2020 päättäneet käynnistää MRL:ssä tarkoitettua oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laadinnan Laitilan kaupungin Kolsan ja Mynämäen kunnan Juvansuon alueille. Kaavoituksen lisäksi Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston vaikutuksia on arvioitu vuonna 2021 käynnistyneessä hanketta koskeneessa YVA-menettelyssä ja laadittavana olleessa oikeusvaikutteisessa kaavoituksessa on hyödynnetty kaavoituksen kanssa samanaikaisesti vireillä olleessa YVA-menettelyssä tehtyjä selvityksiä. Selvitysten riittävyyden osalta asiassa voidaan YVA-menettelyyn liittyen todeta, että Varsinais-Suomen ELY-keskus on antanut hankkeen yhteysviranomaisena 28.11.2022 YVA-selostuksesta perustellun päätelmän (VARELY/3866/2021), jonka mukaan Kolsa-Juvansuon tuulivoimahanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-menettelyä koskevan lainsäädännön asettamat vaatimukset, kun hankkeen jatkosuunnittelussa huomioidaan perustellussa päätelmässä esitetyt selvitysten täydennystarpeet.

YVA-menettelyn päättämisen jälkeen Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston vaikutusten arviointeja on jatkettu ja täydennetty MRL:ssä tarkoitettua oikeusvaikutteisten osayleiskaavan kaavoitusprosessin yhteydessä. Tehdyt selvitykset ja niiden tulokset on esitetty Sweco Finland Oy:n laatimassa Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavaa koskevassa 10.3.2023 päivättyssä (tekniset tarkistukset 22.9.2023) kaavaselostuksessa sekä kaavaselostuksen liitemateriaalissa. Kaavaselostuksessa esitetyin tavoin tuulivoimapuiston osayleiskaava perustuu vuoden 2021 aikana käynnistyneen YVA-menettelyn yhteydessä laadittuihin selvityksiin ja YVA-menettelyn jälkeen laadittuihin selvityksiin sekä kyseisten selvitysten täydennyksiin ja päivityksiin. Luonto- ja ympäristöselvityksinä on laadittu seuraavat selvitykset: 1) meluselvitys, 2) välkeselvitys, 3) näkemäalueselvitys, 4) arkeologinen inventointi, 5) kasvillisuus selvitys, 6) Natura-alueen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys, 7) Natura-arviointi, 8) sähkönsiirtoreitin luontoselvitys, 9) lintujen kevätmuuttoselvitys 2021, 10) lintujen syysmuuttoselvitys 2021, 11) lintujen törmäysmallinnus 2021, 12) pesimälinnustoselvitys 2021, 13) pesimälinnustoselvitys 2022, 14) metsojen soidinpaikkaselvitys, 15) pöllöselvitys 2021, 16) päiväpetolintujen kevätseuranta 2021, 17) päiväpetolintujen kesäseuranta 2021, 18) päiväpetolintujen syysseuranta 2021, 19) liito-oravaselvitys 2021, 20) Kivijärven metsien Natura-alueen koillisosan liito-oravaselvitys 2021, 21) nisäkkäiden lumijälkilaskennat 2021, 22) susiselvitys, 23) lepakkoselvitys 2021, 24) lepakkoselvitys passiividetektoreilla 2021, viitasammakkoselvitys, 25) havainnekuvat, 26) pesimälinnustokartoitus 2014-2015, 27) päiväpetolintujen kevätseuranta 2016, 28) päiväpetolintujen kesäseuranta 2016 ja 29) susiselvitys maastossa. Mainitut Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan ehdotusvaiheen aineistot ovat olleet julkisesti nähtävillä 31.3.2023-2.5.2023 välisen ajan taikka julkisuusrajoitusten johdosta toimivaltaisten viranomaisten muutoin arvioitavana ja hyväksyttävänä.

Laitilan kaupunki toteaa Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluun liittyvien selvitysten osalta, että laadituissa selvityksissä on tarkasteltu laajasti ja kokonaisvaltaisesti hankkeen toteuttamisen vaikutuksia ihmisiin, luontoon, ympäristön laatuun ja tilaan, maankäyttöön ja luonnonvaroihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Laaditut selvitykset ja vaikutusten arviointi ovat olleet Kolsa-Juvansuon osayleiskaavoituksen pohjana. Vaikutusten selvittäminen on perustunut alueilta käytössä oleviin perustietoihin ja selvityksiin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, karttatarkasteluihin, tehtyihin mallinnuksiin, osallisilta saatuihin lähtötietoihin, lausuntoihin ja muistutuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin. Selvitysten tulokset on otettu huomioon tuulivoimaloiden

ja muiden tuulivoimapuiston toimintojen sijoittelussa siten, että tunnistettujen luonnonarvojen alueet on kaavamääräyksiin jätetty tuulivoimapuistoon liittyvien toimintojen ulkopuolelle tai muihin ympäristöllisesti herkkiin kohteisiin on jätetty riittävät suojaetäisyydet. Osayleiskaavoituksen tueksi laaditut selvitykset ovat Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan MRL 9 §:n näkökulmasta riittäviä. Laitilan kaupunki katsoo siten, että Turun hallinto-oikeudelle tehty valitus tulee hylätä siltä osin kuin valituksessa esitetään Laitilan kaupunginvaltuuston päätöksen 23.10.2023 § 66 Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymisestä olevan lainvastainen selvitysten riittämättömyyttä koskevan perusteen nojalla.

2.1.1 Selvitykset ja vaikutusarvioinnit on laadittu susien osalta MRL 9 §:n mukaisesti

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavaan liittyvät susia koskevat luontoselvitykset ja vaikutusarvioinnit ovat riittämättömiä ja puutteellisia. Tältä osin muutoksenhakijat viittaavat muun muassa Luonnonvarakeskuksen 5.6.2023 päivätyssä kaavaehdotusta koskevassa lausunnossa esitettyihin mainintoihin vaikutusarviointien epävarmuudesta.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan muutoksenhakijoiden valituksessa esitetyt väitteet susille aiheutuvien vaikutusten riittämättömästä ja puutteellisesta selvittämisestä ovat virheellisiä. Susille aiheutuvien vaikutusten selvittämisen osalta Laitilan kaupunki toteaa oikeudellisena lähtökohtana, että susi kuuluu poronhoitoalueen ulkopuolella Euroopan yhteisöjen neuvoston luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelua koskeva direktiivin 92/43/ETY (”**luontodirektiivi**”) liitteessä IV (a) lueteltuihin eläinlajeihin. Luonnonsuojelulain 78 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitut eläinlajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää.

Toisin kuin muutoksenhakijat valituksessaan esittävät, Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaikutuksia susiin on selvitetty hankkeen suunnittelun yhteydessä kattavasti ja laajasti. Laitilan kaupunki toteaa tältä osin, että hankkeen suunnittelun aikana susiin liittyvien vaikutusten selvittämiseksi on tehty asiantuntijoiden ja viranomaisten kanssa tiivistä yhteistyötä, minkä lisäksi Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen yhteydessä on tuotettu lisätietoa susien reviiireihin ja esiintymiseen liittyen kaava-alueella ja sen ympäristössä. Kuten Kolsa-Juvansuo tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaselostuksessa todetaan, käytettävissä oleva susiin liittyvä tieto on tarkentunut kaavahankkeen vireille tulon jälkeen. Kaavaselostuksessa esitetyn mukaisesti kaava-alue sijoittuu vuoden 2022 Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion tietojen perusteella Vehmaan reviiirin ja Kaivolan reviiirin alueelle. Suurin osa kaava-alueesta sijoittuu kaavaselostuksen mukaan Vehmaan reviiirin itäosalle ja ainoastaan kaava-alueen itäisin osa ja voimala nro 12 sijoittuvat karttatarkastelun perusteella Kaivolan reviiirin alueelle. Kaavaselostuksessa esitetään myös, että biologien kaava-alueella suorittamien maastokäyntien ja havainnoinnin perusteella susien pesintään soveltuvia kohteita löytyy suhteellisen paljon sekä kaava-alueelta, että sen ulkopuolisilta alueilta. Alueen louhikkoinen maasto tarjoaa kaavaselostuksen mukaan paikalliselle reviiirille ilmeisen runsaasti pesintään ja vaihtopesiksi soveltuvia vaihtoehtoja. Oikeudellisesta näkökulmasta huomionarvoista kuitenkin on, että kaavaselostuksen mukaan tiedossa ei ole, että Vehmaan reviiirin sudet olisivat pesineet osayleiskaavan mukaisilla tuulivoimaloiden rakennuspaikoilla. Tehtyjen selvitysten perusteella Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan vastaava johtopäätös pätee myös Kaivolan reviiirin osalta.

Koska Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston suunnittelun yhteydessä annetuissa viranomais- ja osallisuuslausunnoissa kiinnitettiin huomiota hankkeen toteuttamisen vaikutuksiin susipopulaatioon,

talven 2022-2023 aikana laadittiin lisäksi 13.2.2023 päivätty erillinen ei-julkinen ja ainoastaan viranomaiskäyttöön tarkoitettu selvitys, jossa tarkasteltiin susireviirien nykytilaa ja kartoitettiin susien pesintään soveltuvia kohteita 400 metrin etäisyydellä osayleiskaavassa osoitetuista voimalapaikoista. Kaavaselostuksessa esitetyn mukaisesti potentiaaliset susien pesäpaikat dokumentoitiin paikkatietoina ja muun muassa valokuvaten. Kaavaselostuksen mukaan tehdyn erillisselvityksen perusteella suunniteltujen voimalapaikkojen läheisyydestä löydettiin kuusi susien pesintään soveltuvaa kohdetta. Selvityksen tulosten osalta on kuitenkin huomionarvoista, että kyseisistä pesintään soveltuvista kohteista ei löydetty yhtäkään susien käytössä olevaa tai käytössä ollutta pesää. Kaavaselostuksessa todetaan edelleen, että maastotöiden yhteydessä havaittiin myös yhden suden jäljet kaava-alueen kaakkoisosalta, noin 500 metrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta tuulivoimalasta. Selvityksen tulosten kannalta asiassa on kuitenkin merkittävää, että kaavaselostuksen mukaan kaikki susien pesintään soveltuvat kohteet sijoittuivat osayleiskaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden (tv) ulkopuolelle.

Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan aluerajausten osalta huomionarvoista on lisäksi, että kaavaselostuksessa mainitun mukaisesti kaava-alueesta noin 1920 hehtaaria eli noin 97 prosenttia on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kaavaselostuksen mukaan oletettavaa on, että kaava-alueella metsäalueet säilyvät kaavan voimaantumisen jälkeenkin talousmetsänä. Tehtyjen selvitysten perusteella kaavaselostuksessa esitetään johtopäätöksenä myös, että käytettävissä olevan tiedon perusteella voidaan olettaa, että alue tulisi siten jatkossakin tarjoamaan otolliset lähtökohdat alueen monipuolisen eläinkannan säilymiselle ja muun muassa susireviirien vahvistumiselle.

Tuulivoimahankkeiden vaikutusarviointien riittävyden osalta Laitilan kaupunki viittaa myös korkeimman hallinto-oikeuden viimeaikaiseen ratkaisukäytäntöön, jossa on katsottu, että susireviirit ja susien tunnettujen pesäpaikkojen aluerajaukset ovat tehtyjen selvitysten perusteella pinta-alaltaan huomattavan laajoja. Sudet myös pääsääntöisesti vaihtavat pesäpaikkaansa tehtyjen selvitysten mukaan vuosittain. Oikeuskäytännössä todetaan näihin lähtökohtiin perustuen, että MRL:n 39 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaisesta luonnonarvojen vaalimisesta koskevasta yleiskaavan sisältövaatimuksesta ei susien elin- ja lisääntymisalueiden laajuus huomioon ottaen voida katsoa seuraavan, että kaikki maankäytön muutokset, kuten esimerkiksi tuulivoimarakentaminen osalle susireviiriin kuuluvaa aluetta, olisivat lähtökohtaisesti kiellettyjä.¹ Ottaen huomioon, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen osayleiskaavassa osoitetuilla tuulivoimaloiden alueilla (tv) ei laadittujen selvitysten perusteella sijaitse yhtäkään susien lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, kaupunginvaltuuston kaavapäätöstä tulee Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan pitää lainmukaisena.

Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentissa tarkoitettujen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiellon alueellisen ulottuvuuden osalta korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännössä on vakiintuneesti susien osalta katsottu myös, että kyseinen kiello voi koskea vain verrattain suppeita alueita, eikä mainittu säännös siten velvoita suojelemaan susien koko elinympäristöä. Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaisen kiellon noudattamisen arvioinnissa on oikeuskäytännön mukaan kuitenkin otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen määrittelyyn liittyvät lajikohtaiset erityispiirteet sekä se, että tuulivoimaloista saattaa aiheutua häiriöitä tuulivoimalan varsinaista rakennuspaikkaa laajemmalle alueelle. Osayleiskaavan tarkoituksesta ja alueen erityispiirteistä susien keskeisenä elin- ja osin myös lisääntymisalueena seuraa korkeimman hallinto-oikeuden mukaan, että kaavaratkaisussa ja sen

¹ Ks. KHO 2019:160 ja KHO 2023:73.

perusteena olevissa selvityksissä ja vaikutusten arvioinneissa on tullut kiinnittää erityistä huomiota yleiskaavan toteuttamisesta alueella esiintyvälle susille aiheutuviin vaikutuksiin.²

Susiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin osalta asiassa voidaan todeta yhteenvedona, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinnan yhteydessä on selvitetty laajasti ja kattavasti tuulivoimapuiston toteuttamisen vaikutuksia alueen susipopulaatioon. Tältä osin ja MRL 9 §:ssä tarkoitettujen selvitysten riittävyyden lainmukaisuuden arvioinnin kannalta merkittävää on, että Varsinais-Suomen ELY-keskus on luonnosvaiheen kaavaselostuksen tarkentamisen, selvitysten täydentämisen ja susiin liittyvien kaavamääräysten sisällyttämisen jälkeen luonnonsuojelun noudattamista valvovana viranomaisena antanut 12.6.2023 Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta lausunnon, jossa ELY-keskus ei ole esittänyt, että susiin liittyvät vaikutusarviointit tai selvitykset olisivat miltään osin MRL 9 §:n näkökulmasta riittämättömiä. Laitilan kaupunginvaltuusto on siten voinut päätöksessään 23.10.2023 § 66 arvioida tehtyihin selvityksiin perustuen luotettavalla tavalla, että osayleiskaavan mahdollistama tuulivoimarakentaminen on toteutettavissa MRL 39 §:n 2 momentin 8 kohdan luonnonarvojen vaalimista koskevan sisältövaatimuksen täyttävällä tavalla. Tehtyihin selvityksiin perustuen Laitilan kaupunginvaltuusto on voinut myös varmistua, että osayleiskaavan mahdollistama tuulivoimarakentaminen ei johda luonnonsuojelulain vastaisesti susien lisääntymis- tai levähdyspaikkojen hävittämiseen tai heikentämiseen. Laitilan kaupunki katsoo siten, että muutoksenhakijoiden valitus tulee hylätä tältä osin perusteettomana.

2.1.2 Selvitykset ja vaikutusarviointit on laadittu linnuston osalta MRL 9§:n mukaisesti

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että tehtyjen ja hankkeen aikana asiantuntijoiden viranomaisyhteistyössä tarkastamien arviointien johtopäätös hankkeen vähäisistä negatiivisista vaikutuksista pesimä- ja muuttolinnustoon ei perustu riittäviin selvityksiin ja perusteluihin. Valituksessa todetaan tältä osin, että tehtyjen selvitysten ja esitettyjen perustelujen perusteella ei voida varmistua siitä, että tuulivoimaloiden vaikutukset voidaan sovittaa yhteen muuttolinnuston ja petolintujen suojelua koskevien vaatimusten kanssa.

Laitilan kaupunki katsoo, että valituksessa esitetyt väitteet linnustolle aiheutuvien vaikutusten riittämättömyydestä ja puutteellisesta selvittämisestä ovat virheellisiä. Linnustonselvitysten riittävyyden osalta Laitilan kaupunki toteaa, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaikutuksia on arvioitu YVA-menettelyn yhteydessä laadituissa selvityksissä, minkä lisäksi Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaikutustenarviointia on täydennetty hankkeen suunnittelun aikana sekä kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen asiantuntijoiden toimesta yhteistyössä viranomaisten kanssa. Kaavaselostuksen liitteenä ovat seuraavat linnustonselvitykset: 1) lintujen kevätmuuttoselvitys 2021, 2) lintujen syysmuuttoselvitys 2021, 3) lintujen törmäysmallinnus 2021, 4) pesimälinnustonselvitys 2021, 5) pesimälinnustonselvitys 2022, 6) metsojen soidinpaikkaselvitys, 7) pöllöselvitys 2021, 8) päiväpetolintujen kevätseuranta 2021, 9) päiväpetolintujen kesäseuranta 2021, 10) päiväpetolintujen syysseuranta 2021, 11) pesimälinnustokartoitus 2014-2015, 12) päiväpetolintujen kevätseuranta 2016 ja 13) päiväpetolintujen kesäseuranta 2016. Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan linnustovaikutusten arviointi on siten ollut kattavaa.

Mainittujen selvitysten keskeisiä tuloksia on kuvattu Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen kaavaselostuksessa, jossa käy pesimälinnuston osalta muun muassa ilmi, että hankealueella on kaksi erittäin uhanalaisen huuhkajan pesäpaikkaa. Pöllöjen osalta kaavaselostuksessa todetaan lisäksi, että hankealueella on ainakin kaksi viirupöllön pesäpaikkaa. Kaavaselostuksessa todetaan tältä osin lisäksi, että hankealueen merkittävyyden suuruusluokka pöllöille on kohtalaisen suuri ja

² Ks. KHO 2019:160 ja KHO 2023:73.

hankealueen pöllöreviirit saattavat osittain autioitua, sillä tuulivoimaloiden melu haittaa pöllöjen saalistusta ja soidinta. Kaavaselostuksessa esitetään tehtyihin selvityksiin perustuen kuitenkin johtopäätöksenä, että hankkeen toteuttamisen vaikutukset Varsinais-Suomen sekä koko maan huuhkaja- ja viirupöllöpopulaatioihin ja niiden suotuisaan suojelutasoon ovat melko vähäiset. YVA-selostuksen mukaan hankealuetta lähin tunnettu sääksen pesä sijaitsee hankealueen ulkopuolella ja noin 1000 metrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Laaditun päiväpetolintujen törmäysmallinnuksen johtopäätöksen mukaan sääksen arvioitiin törmäävän voimalaan noin kerran 250 vuodessa, minkä lisäksi kaavaselostuksessa todetaan laadittujen linnustoselvitysten pohjalta muutoin edelleen, että alueella tai sen lähistöllä pesivillä päiväpetolinnoilla on arvioitu olevan vähäinen törmäysriski.

Vuonna 2021 laaditun muuttolintuihin liittyvän kevätmuuttoselvityksen tulosten mukaan yhteyslentomääriä havaittiin tyypillisen pieni määrä sisämaassa keväällä. Saman vuoden syysmuuttoselvityksessä lentoja havaittiin myöskin tavanomainen lukema ja tulosten perusteella suuret kurki, hanhi- ja päiväpetolintumäärät eivät osuneet Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen hankealueelle, eikä alue vaikuta selvitysten mukaan olevan erityisen merkittävän muuttoreitin varrella. Muuttolinnuston osalta hankkeen merkittävimäksi mahdolliseksi linnustovaikutukseksi on arvioitu törmäysriski, joka on kaavaselostuksen mukaan kuitenkin toteutetun törmäysriskimallinnuksen perusteella hyvin vähäinen kaikille lintulajeille.

Kuten Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen kaavaselostuksessa esitetään, hankkeen linnustovaikutusten arviointia on tarkistettu hankkeen aikana yhteistyössä asiantuntijoiden ja viranomaisten kanssa, minkä lisäksi arviointia on tarkistettu myös kaavaehdotusvaiheen jälkeen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa 11.9.2023 järjestetyssä työneuvottelussa. Johtopäätöksenä kaavaselostuksessa on todettu, että laadittujen selvitysten ja tarkistettujen arviointien perusteella hankkeella on ainoastaan vähäinen negatiivinen vaikutus pesimä- ja muuttolinnustoon. Laitilan kaupunki toteaa tältä osin lisäksi, että Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 12.6.2023 osayleiskaavaehdotuksesta antamassa lausunnossa mainitut puutteet on kaavaselostuksen mukaan huomioitu ELY-keskuksen kanssa yhteistyössä tarkistetussa kaavoitusmateriaalissa. Yllä mainitut seikat ja tehdyt selvitykset huomioon ottaen Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan Turun hallinto-oikeudelle tehdyssä valituksessa viitatus hankkeen muutto- ja pesimälinnuston vaikutusarviointit täyttävät MRL 9 §:ssä asetetun vaatimuksen linnustoon kohdistuvien luontoselvitysten riittävydestä, minkä johdosta valitus tulee hylätä tällä perusteella tehtynä perusteettomana.

2.1.3 Selvitykset ja vaikutusarviointit on laadittu maisemavaikutusten osalta MRL 9 §:n mukaisesti

Turun hallinto-oikeudelle tehdyssä muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan maisemavaikutuksia ei olisi selvitetty riittävällä tavalla, minkä lisäksi vaikutuksia olisi arvioitu tehdyissä selvityksissä olennaisesti vanhentunein lähtökohdin. Valituksessa esitetään arvioinnin vanhentuneiden lähtökohtien osalta erityisesti, että tuulivoimaloiden maisemavaikutusten arviointia koskevaa ohjeistusta tulisi tuulivoimaloiden koon kasvamisesta ja voimaloiden määrän lisääntymisestä johtuen päivittää vastaamaan paremmin nykyisten tuulivoimaloiden kokoa ja rakentamisen määrää.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan valituksessa esitetyt väitteet maisemavaikutusten puutteellisesta selvittämisestä ovat virheellisiä ja tosiasioihin perustumattomia. Laitilan kaupunki toteaa tältä osin, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan maisemavaikutuksia on arvioitu kattavasti Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuistoa koskevassa 6.7.2022 päivityssä YVA-menettelyn arviointiselostuksessa, ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa ja kaavaselostuksen liitteenä

olevassa AFRY Finland Oy:n (entinen Numerola Oy, sulautunut) laatimassa 12.4.2022 päivätyssä näkemäalue selvityksessä sekä kaavaselostuksen liitteenä olevissa havainnekuviissa.

Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston maisemavaikutusten tarkastelussa on kaavaselostuksen mukaan huomioitu muun muassa kaava-alueen maisema ja kulttuuriympäristö, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaat maisema-alueet ja maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. Tältä osin huomionarvoista on, että kaavaselostuksessa ja YVA-menettelyn arviointiselostuksessa tarkemmin esitetyn mukaisesti Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston maisemavaikutusten arviointi on perustunut vaikutusten merkittävyyteen suhteessa vaikutusalueiden etäisyysvyöhykkeisiin (0-2 km, 2-5 km, 5-10 km ja yli 10 km), sekä näkemäalueanalyysin ja havainnekuviien tietoihin. Näkemäalueanalyysin tarkoituksena on tällöin ollut tuottaa laskennallisen mallin avulla tietoa voimaloiden näkyvyydestä, kun havainnekuviat ovat puolestaan eri suunnista ja eri etäisyyksiltä laadittuja arvioita suunnitellusta hankkeesta sen toteuduttua.

Maisemavaikutusten arvioinnin riittävyyden osalta merkittävää on myös, että kaavaselostuksen mukaan lähimmät valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sijoittuvat lähimmillään noin 7 kilometrin etäisyydelle suunnitelluista tuulivoimaloista. Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sijoittuu noin 10 kilometrin etäisyydelle tuulivoimapuiston hankealueesta. Laitilan kaupungin mukaan huomionarvoista on myös, että Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ehdotusvaiheessa 12.6.2023 antaman lausunnon mukaan valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt eivät sijoitu hankealueen välittömään läheisyyteen. Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa lausuntonsa johtopäätöksenä, että voimaloiden vaikutus mainituilta alueilta tarkasteltuna jää tehtyjen selvitysten perusteella vähäiseksi.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston maisemavaikutusten arviointi on toteutettu riittävällä tavalla ja MRL:n mukaista tuulivoimaloiden kaavoituskäytäntöä noudattaen. Laitilan kaupunki viittaa maisemavaikutusten arvioinnin osalta myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun KHO 2021:51, jossa korkein hallinto-oikeus arvioi maisemavaikutuksiin liittyvien selvitysten riittävyyttä ja tuulivoimaloiden sopeutumista maisemaan.

KHO 2021:51: Osayleiskaavaratkaisun perusteena olevissa maisemaselvityksessä oli arvioitu kaavan mahdollistaman tuulivoimahankkeen maisemavaikutuksia eri suunnista ja eri etäisyyksiltä tarkasteltuna. Tuulivoimaloiden näkymistä maisemassa oli lisäksi havainnollistettu kuvasovittein. Vaikutusten arvioinnissa oli otettu huomioon erityisesti hankkeen vaikutukset valtakunnallisesti arvokkaaseen Kyrönjokilaakson maisema-alueeseen. Selvityksiä voitiin pitää riittävän kattavina sen arvioimiseksi, täyttikö osayleiskaava maisemavaikutuksia koskevilta osin yleiskaavalle maankäyttö- ja rakennuslaissa asetetut sisältövaatimukset. Osayleiskaavaratkaisu perustui siten maisemavaikutuksia koskevilta osin maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuihin riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin.

Laitilan kaupunki katsoo edellä mainituin perustein, että valituksessa esitetyt väitteet Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston maisemaselvitysten riittämättömyydestä eivät perustu MRL 9 §:n sisältöön tai soveltamiskäytäntöön. Laitilan kaupunki toteaa asiassa selvyyden vuoksi myös, että tuulivoimaosayleiskaavan sisältövaatimuksia koskevassa MRL 77 b §:ssä tarkoitettu tuulivoimarakentamisen maisemaan sopivuus ei tarkoita sitä, että tuulivoimarakentamisen johdosta maisema ei saisi muuttua lainkaan. Jotta osayleiskaava olisi mahdollista katsoa MRL 77 b §:n vastaiseksi, olisi suunnittelun kohteena olevan alueen tai sen ympäristön maisemaan liikeyttävä sellaisia erityisiä inventoituja maisemallisia arvoja, jotka eivät olisi yhteensovitettavissa tuulivoimarakentamisen aiheuttamien maisemamuutosten kanssa. Kuten Kolsa-Juvansuon

tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaselostuksesta käy ilmi, tällaisia maisemallisia erityispiirteitä ei ole selvityksissä tai annetuissa viranomaislausunnoissa kuitenkaan todettu. Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan Turun hallinto-oikeudelle tehty muutoksenhakijoiden valitus tulee hylätä maisemavaikutusperusteella tehtynä perusteettomana.

2.1.4 Selvitykset ja vaikutusarvioinnit on laadittu meluvaikutusten osalta MRL 9 §:n mukaisesti

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tehty meluselvitys olisi puutteellinen. Valituksen mukaan meluselvityksen puutteet liittyvät tuulivoimaloiden melupäästöjen epävarmuuksien riittämättömään huomioon ottamiseen, merkityksellisen sykkinnän käsittelyä jättämiseen ja infraäänien haitallisuuteen.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan valituksessa esitetyt väitteet meluvaikutusten puutteellisesta selvittämisestä ovat virheellisiä ja tosiasioita vastaamattomia. Laitilan kaupunki toteaa meluselvitysten riittävyyden osalta lähtökohtana, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston meluvaikutuksia koskevat selvitykset perustuvat tuulivoimarakentamisen suunnittelua koskevaan lainsäädäntöön ja asiassa annettuun viranomaisohjeistukseen. Laaditut meluselvitykset ovat MRL:n mukaisessa tuulivoimarakentamisen kaavoituskäytännössä yleisesti käytettyjä ja MRL 9 §:n selvitysvaatimukset täyttäviä.

Tehdyt meluselvitykset, niissä käytetyt arviointimenetelmät ja arviointien tulokset on esitetty Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavaa koskevassa kaavaselostuksessa sekä kaavaselostuksen liitteenä olevassa erillisessä 12.4.2022 päivätyssä Numerola Oy:n laatimassa meluselvityksessä. Tehtyjen meluselvitysten riittävyyden ja luotettavuuden osalta Laitilan kaupunki toteaa, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimaloiden melunmallinnukset on tehty asiassa sovellettavan ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 ”Tuulivoimaloiden melun mallintaminen” mukaisesti. Numerola Oy:n laatiman meluselvitysraportin mukaan tuulivoimaloiden meluvaikutukset on mallinnettu Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston 11 ja 12 tuulivoimalan sijoitussuunnitelmille. Mallinnuksessa on käytetty napakorkeudeltaan 200 metriä korkeita tuulivoimaloita siten, että referenssivoimalana 11 tuulivoimalan sijoitussuunnitelmassa on käytetty turbiinityypin GE 6.0-164 taajuusjakaumaa äänitehotasolla 108,9 dB(A). Numerola Oy:n laatimassa meluselvityksessä todetaan tältä osin, että kyseiset äänitehotasot ovat ympäristöministeriön mallinnusohjeistuksen mukaisia melupäästön tunnusarvoja. Mallinnukset sisältävät lisäksi ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 mukaisesti lasketut tulokset matalataajuisesta melusta rakennusten ulkopuolella.

Yllä mainitut selvitykset huomioon ottaen Laitilan kaupunki katsoo, että muutoksenhakijoiden väitteet meluselvitysten riittämättömyydestä ovat perusteettomia eivätkä ota huomioon asiassa tehtyjä meluselvityksiä. Toisin kuin muutoksenhakijat esittävät, tehdyt meluselvitykset antavat luotettavan kuvan Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston meluvaikutuksista. Laitilan kaupunki toteaa tehtyjen meluselvitysten tulosten ja Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan lainmukaisuuden osalta selvyiden vuoksi myös, että tehtyjen meluselvitysten mukaan valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) mukaisia ulkomelun 40 dB ohjearvoja ei ylitetä yhdenkään Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston lähialueen asuin- tai lomarakennuksen osalta kummassakaan mallinnuksen kohteena olleessa 11 tai 12 voimalan toteutusvaihtoehdossa. Sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksessa (545/2015) annettuja pienitaajuisen melun yöajan toimenpiderajoja ei tehtyjen selvitysten mukaan myöskään ylitetä lähialueen asunnoissa. Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan Turun hallinto-oikeudelle tehty muutoksenhakijoiden valitus tulee näin ollen hylätä meluvaikutuksia tai niiden selvittämistä koskevalla valitusperusteella tehtynä.

2.2 Selvitykset ja vaikutusarvioinnit ovat MRL 9 §:n mukaisia sekä ottaneet huomioon YVA-menettelyssä esitetyt selvitysten täydennystarpeet

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen vaikutusten arviointia ei ole täydennetty Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteysviranomaisena 28.11.2022 YVA-selostuksesta antamassa perustellussa päätelmässä esitetyllä tavalla. Lisäksi valituksessa viitataan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kaavaehdotuksesta 12.6.2023 antamaan lausuntoon, jossa Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että vaikutusten arvioinnissa vaikutusten kuvausta ei ole täydennetty perustellussa päätelmässä esiin nostettujen asioiden osalta.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan valituksessa esitetyt väitteet ELY-keskuksen perustellun päätelmän puutteellisesta huomioon ottamisesta ovat virheellisiä ja tosiasioita vastaamattomia. Laitilan kaupunki toteaa tältä osin asiassa lähtökohtana, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen YVA- ja kaavoitusmenettelyt on toteutettu samanaikaisesti, mutta toisistaan erillisinä prosesseina. Tällöin huomionarvoista on myös, että Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa 28.11.2022 päivätyssä perustellussa päätelmässä, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimahanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää lain ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017, ”**YVA-laki**”) 19 §:ssä ja valtioneuvoston asetuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017, ”**YVA-asetus**”) 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset ja se on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. ELY-keskuksen perustellun päätelmän mukaan hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointien suorittamiseen ja kokonaisuutena arvioiden arviointiselostus on laadultaan pääasiassa riittävä, eikä selostuksessa ole sellaisia olennaisia puutteita, jotka estäisivät yhteysviranomaista laatimasta perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä vaikutuksista. Perustellun päätelmän mukaan YVA-selostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista, tunnistaa ja arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset ja arvioida hankkeen toteuttamiskelpoisuutta.

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa valituksessa esitettyjen väitteiden johdosta Laitilan kaupunki toteaa lisäksi, että Varsinais-Suomen ELY-keskus nosti 28.11.2022 YVA-selostuksesta antamassaan perustellussa päätelmässä esille Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutusvaiheessa huomioitavia seikkoja. Tältä osin Laitilan kaupunki toteaa, että kyseisiä seikkoja on käsitelty asiantuntijoiden ja yhteysviranomaisen kesken pidetyissä työneuvotteluissa kaavahankkeen valmistelu- ja ehdotusvaiheen aikana. Kuten Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaselostuksesta ilmenee, kyseisten työneuvottelujen pohjalta laadittiin kaavaselostuksen liitteenä oleva muistio, jossa esitetään tarkemmin, miten YVA-yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä esiin nostetut selvitysten täydennystarpeet on huomioitu ja toteutettu hankkeen jatkosuunnittelussa. Laitilan kaupunki toteaa asiassa selvyden vuoksi, että Varsinais-Suomen ELY-keskus on katsonut kyseisissä asiantuntijoiden ja yhteysviranomaisen kesken pidetyissä työneuvotteluissa, että ELY-keskuksella ei ole tehtyjen tarkistusten perusteella tarvetta lausua asiasta enää uudelleen.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kaavaehdotuksesta 12.6.2023 antamassa lausunnossa mainittujen täydennystarpeiden osalta Laitilan kaupunki toteaa, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaselostukseen on ehdotusvaiheen jälkeen lisätty uusi alakohta, jossa on nimenomaisesti käsitelty YVA-selostuksesta saadun perustellun päätelmän huomioimista kaavaehdotuksessa. Varsinais-Suomen ELY-keskukselta saadun palautteen pohjalta kaava-aineistoon tehtiin ehdotusvaiheen jälkeen asiantuntijoiden ja viranomaisten kanssa yhteistyössä lukuisia teknisiä tarkastuksia hankkeesta aiheutuvien vaikutusten hallitsemiseksi, sekä

hankkeen ja alueelle sijoittuvien erityisarvojen yhteensovittamiseksi. Kyseiset tarkistukset on listattu tarkemmin kaavaselostuksessa.

Valituksen kohteena olevan kaavapäätöksen lainmukaisuuden arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon, että vaikka YVA-laissa tarkoitettujen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja MRL:ssa tarkoitettujen kaavaprosessin yhteydessä selvitetään samantyyppisiä asioita, oikeudellisesti prosessit voivat olla toisiinsa nähden itsenäisiä ja erillisiä omine menettelyineen ja viranomaisineen. Tällä tavoin on toimittu myös Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankkeen YVA- ja kaavoitusmenettelyiden osalta. YVA-menettelyn oikeudellisen merkityksen osalta on myös aiheellista korostaa, että YVA-lain mukaisen arviointiprosessin päätteeksi ei tehdä oikeudellista lupa- taikka muuta ratkaisua tietyn hankkeen lainmukaisuudesta, vaan YVA-menettelyn tehtävänä on tuottaa tietoa suunnitellun hankkeen ympäristövaikutuksista muun päätöksenteon pohjaksi. Jotta eri menettelyissä ei olisi velvollisuutta laatia samoja selvityksiä useampaan kertaan, on voimassa olevassa YVA- ja MRL-lainsäädännössä lähtökohtana, että YVA-menettelyn yhteydessä laaditut selvitykset voidaan hyödyntää muissa hankkeen toteuttamisen edellyttämässä viranomaisprosesseissa ja selvityksiä voidaan täydentää hankkeen myöhemmissä taikka samanaikaisissa MRL:n mukaisissa oikeusvaikutteisissa suunnitteluprosesseissa. Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan muutoksenhakijoiden Turun hallinto-oikeudelle esittämät väitteet ovat virheellisiä ja tehty valitus tulee näin ollen hylätä YVA-menettelyn perustellun päätelmän huomioon ottamista koskevan valitusperusteen osalta.

2.3 Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaava täyttää MRL:ssa asetetut sisältövaatimukset

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että tehtyjen selvitysten puutteellisuudesta johtuen asiassa ei voida varmistua, täyttääkö Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaava MRL:ssa asetetut kaavoituksen sisältövaatimukset. Valituksessa esitetään myös, että kaavapäätös on maanomistajille kohtuuton.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan valituksessa esitetyt väitteet kaavoituksen sisältövaatimusten täyttymättä jäämisestä Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan osalta ovat virheellisiä ja tosiasioita vastaamattomia. Laitilan kaupunki toteaa tältä osin oikeudellisenä lähtökohtana, että kaavan tulee täyttää MRL:ssa tuulivoimaosayleiskaavalle asetetut sisältövaatimukset. Oikeuskirjallisuudessa on asiaan liittyen kuitenkin todettu, että kaavoituksen sisältövaatimusten täyttymistä harkittaessa on otettava huomioon MRL:n mukaisen suunnittelujärjestelmän lähtökohtainen tarkoitus, jonka mukaan kaavoituksen tehtävänä on sovittaa yhteen erilaisia maankäyttötarpeita. Tästä johtuen kaavoituspäätöksissä joudutaan vakiintuneesti punnitsemaan ja ratkaisemaan ristiriitaisten ja vastakkaisten tavoitteiden toteuttamisedellytyksiä. Oikeuskirjallisuuden mukaan kunnallinen kaavoitusviranomainen joutuu arvioimaan eri suuntaisia sisältövaatimuksia vastakkain ilman, että kaikki sisältövaatimukset voivat samanaikaisesti toteutua täysimääräisesti. Laitilan kaupunki toteaa, että kysymys on tällöin kunnalle MRL:n mukaisena kaavamonopolin haltijana ja kaavoitusviranomaisena kuuluvasta tarkoituksenmukaisuusharkinnasta ja tilanteen kokonaisuusharkinnasta, jolloin kaupunginvaltuuston tehtävänä on arvioida, mikä kaavoitusratkaisu toteuttaa parhaalla mahdollisella tavalla kaupungin kokonaisetua.

Tuulivoimarakentamista ohjaavan tuulivoimaosayleiskaavan laadinnasta säädetään MRL 10 a luvussa ja MRL 77 b § sisältää tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset. Kyseisen MRL 77 b §:n mukaan laadittaessa tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa on sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, huolehdittava siitä, että i) yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella; ii) suunniteltu

tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön; ja iii) tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää. MRL 77 b §:n lisäksi tuulivoimaosayleiskaavan lainmukaisuutta arvioidaan MRL 39 §:ssä tarkoitettujen yleiskaavan sisältövaatimusten perusteella. Muutoksenhakijoiden esittämien valitusperusteiden näkökulmasta keskeisiä MRL 39 §:ssä säädettyjä yleiskaavan sisältövaatimuksia ovat vaatimus i) turvallisen, terveellisen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoisen elinympäristön huomioon ottamisesta, ii) ympäristöhaittojen vähentämisestä, iii) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaalimisesta. MRL 39 §:n mukaan yleiskaava ei myöskään saa aiheuttaa maanomistajalle taikka muulle oikeudenhaltijalle kohtuutonta haittaa.

Laitilan kaupunki toteaa, että MRL 39 §:ssä ja 77 b §:ssä tarkoitettujen tuulivoimayleiskaavan sisältövaatimusten huomioon ottaminen sisältää kaupunginvaltuustolle kuuluvaa huomattavaa harkintavaltaa ja erilaisten näkökohtien yhteensovittamista. Tuulivoimarakentamista koskevassa oikeuskäytännössä esitetään tältä osin vakiintuneesti, että tuulivoimapuistojen osayleiskaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa tuulivoimarakentaminen kunnanvaltuuston hyväksymän kaavaratkaisun alueella, jolloin tavoitteen toteuttamiseksi on samalla hyväksyttävää aiheuttaa muutoksia alueen luonnonympäristöön. Olennaista oikeuskäytännön mukaan on, että hyväksytty osayleiskaava täyttää riittävästi MRL 39 §:ssä ja 77 b §:ssä asetetut yleiskaavan sisältövaatimukset luonnonarvojen vaalimisesta. Käytännössä tämä tarkoittaa oikeuskäytännön mukaan muun muassa, että luonnonarvoiltaan tärkeät alueet ja suojeltavat kohteet on selvitetty ja tunnistettu kaavoituksen yhteydessä sekä merkitty osayleiskaavaan asiallisin kaavamerkinnoin ja -määräyksin. Kuten edellä tässä lausunnossa on esitetty, Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan vaikutukset on selvitetty MRL 9 §:n mukaisilla riittäväillä tavoilla, eikä tehdyissä selvityksissä ole ilmennyt seikkoja, jotka olisivat esteenä osayleiskaavan hyväksymiselle. Turun hallinto-oikeudelle tehty valitus tulee näin ollen hylätä.

2.4 Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaava ei aiheuta maanomistajalle kohtuutonta haittaa

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimahankeksen osayleiskaavan kaavamerkintä ”Luo2 25” ja ”Luo1” olisivat maanomistajan omaisuuden suojan kannalta kohtuuttomia kiinteistöjen 400-411-4-28 ja 503-410-5-1 osalta, sillä kiinteistöt sijoittuvat kokonaisuudessaan kyseisten kaavamerkintöjen alueille.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan valituksessa esitetyt väitteet kiinteistöille aiheutuvien omaisuuden suojan kannalta kohtuuttomien haittojen aiheutumisesta ovat virheellisiä ja tosiasioita vastaamattomia. Lähtökohtana tällöin on, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavassa osoitetut ja hyväksytyt kaavamerkinnät perustuvat kaavoituksen yhteydessä laadittuihin selvityksiin ja alueen kaavamääräykset on laadittu ja tarkistettu hankkeen aikana yhteistyössä asiantuntijoiden ja viranomaisten kanssa. Toisin kuin muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, Laitilan kaupungin alueelle sijoittuvaa kiinteistöä 400-411-4-28 ei ole merkitty osayleiskaavassa kokonaisuudessaan ”Luo1” tai ”Luo2 25” merkinnöillä. ”Luo1” merkinnän osalta Laitilan kaupunki toteaa lisäksi, että kyseisellä merkinnällä on osoitettu luontodirektiivin liitteeseen IV (a) kuuluvan liito-oravan ydinreviiri. Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Huomionarvoista on, että ”Luo1” alueella sijaitsevien liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto on luonnonsuojelulain nojalla voimassa maanomistajaa sitovasti riippumatta siitä, toteutuuko Kolsa-Juvansuon tuulivoimahanke vai ei. Muutoksenhakijoiden väitteet ovat siten näiltä osin virheellisiä.

Laitilan kaupunki toteaa lisäksi, että MRL 39.4 §:ssä tarkoitetun yleiskaavan kohtuuttomuuden arvioinnissa noudatetaan lähtökohtaa, jonka mukaan MRL:n mukaisilla menettelyillä kunnan on mahdollista laillisesti muuttaa ja kehittää kuntaan kuuluvien alueiden käyttötarkoituksia, eikä kenelläkään ole oikeudellisesti suojattua oikeutta vaatia ympäristönsä säilymistä muuttumattomana. Yleiskaavan kohtuuttomuuden arviointi on MRL 39 §:n soveltamiskäytännön mukaan kokonaisharkintaa. Oikeuskirjallisuudessa on tältä osin todettu, että kohtuuttomuutta arvioidaan lähtien yleiskaavan aluevarausten ja kaavamääräysten kokonaisvaikutuksista maanomistajien asemaan. Kokonaisharkinnassa voidaan huomiota kiinnittää muun muassa alueen sijaintiin, muiden kilpailevien maankäyttömuotojen painavuuteen ja muiden maanomistajien kohteluun kaavoituksessa.

Ottaen huomioon, että valituksessa mainittu Laitilan kaupungissa sijaitseva kiinteistö 400-411-4-28 on kaavan laadinnan aikana ollut maa- ja metsätalouskäytössä, kyseiselle kiinteistölle ei sijoitu luvitettuja rakennuksia ja kyseisen kiinteistön maa- ja metsätalouskäyttö voi jatkua nykyiseen tapaan Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavassa osoitetusta maa- ja metsätalousvaltaisen alueen (M) käyttötarkoituksesta johtuen, Laitilan kaupunki katsoo, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavasta ei aiheudu maanomistajalle MRL 39.4 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Turun hallinto-oikeudelle tehty valitus tulee näin ollen hylätä siltä osin kuin valituksessa on esitetty, että Kolsa-Juvansuon tuulivoimapuiston osayleiskaavasta aiheutuisi maanomistajille kohtuutonta haittaa.

2.5 Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus

Turun hallinto-oikeudelle toimitetussa muutoksenhakijoiden valituksessa esitetään, että Laitilan kaupunki veloitetaan lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 §:n nojalla korvaamaan muutoksenhakijalle valitusasiasta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut täysimääräisesti laillisine korkoineen. Muutoksenhakijat ovat perustelleet vaatimustaan sillä, että koska muutoksenhakijat ovat joutuneet hakemaan muutosta kaavapäätökseen sen virheellisyyden vuoksi, olisi valittajien mukaan kohtuutonta, että siitä aiheutuvat kustannukset jäisivät heidän kannettavaksi.

Oikeudenkäyntikulujen korvausvelvollisuudesta säädetään laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019), jonka 95 §:n mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Laitilan kaupungin näkemyksen mukaan muutoksenhakijoiden valitus tulee edellä mainituin perustein hylätä. Samoin Laitilan kaupunki esittää, että kaupunkiin kohdistettu oikeudenkäyntikuluvaatimus tulee hylätä.